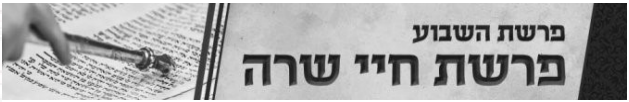

בעזרה"ת אגדה של תורה

גליון 723

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ז

פרשת השבוע
פרשת חיי שרה

"ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה"

עם תום ימי השבעה לנרצחי הטבח המזעזע בטולוז בשנת תשע"ג, בו נרצחו על קידוש ה' הקדוש הרב יונתן סנדלר ושני בניו הי"ד, עלו בני משפחת סנדלר למעונו של מרן הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל לשמוע דברי חיזוק וטללי נחמה. משנכנסו אל הקדש פנימה, הרעיף עליהם דברי נוחם ועידוד, ובין הדברים ציטט באזניהם את הפסוק בפרשת חיי שרה "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה", ועמד על כך שבספר תורה מופיעה האות כ"ף במלה "ולבכותה" קטנה משאר האותיות ומדוע? בא הדבר לומר שאברהם אבינו בכה מעט (בעל הטורים). תמה הרב, וכי לא היה ראוי שיבכה עליה הרבה? הרי היתה צדיקה ובעלת רוח הקודש, והוא היה רק טפל לשרה בבניאות! אלא, אמנם כ"ף זו זעירה היא, אך טומנת היא בחיבה מנה גדושה של נחמה. ברוח קדשו חזה אברהם אבינו עליו השלום את מקומה הנצחי של שרה הצדקת בגן עדן, ראה איך היא עטופה בלבן והכל יוצאים לקבלה, 'רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק' (מועד קטן כה:), ראה את האושר הגדול בו היא שרויה, והתקשה להצטער ולבכות אל מול שמחתה הגדולה, ובכל זאת, חשש ממראית עין, שלא יאמרו שאינו בוכה אפלו מעט על אשתו, לכן בכה מעט, אך בסתר לבו שמח, בבחינת 'עין במר בוכה ולב שמח'. על פי זה פרשו את הלשון בה מנחמים אבליים "המקום ינחם אתכם" שאם היו יודעים את המקום הגבוה והעליון שנמצאת נשמתו של הנפטר, היו מתנחמים מכך. הוסיף מרן לנחם את האלמנה: לנו צר מאד, הפרידה קשה עלינו, עיינו עיני בשר ודם, ואיננו יודעים חשבונות שמים, אך הם ודאי שמחים למעלה שמחה רבה שאי אפשר לתאר ולשער, הרבצת התורה שלהם עומדת להם לזכות בעולם הבא. (ע"פ אוצרותינו)

בפתח האהל

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" כותב רש"י: "כולן שווין לטובה". האמנם?! וכי כל חייה של שרה טובים היו? מיישב הרב עמוס בוכריץ זצ"ל שכל

חייה של שרה אמנו היו באמונה מתמדת שכל צרה שבה עליה, הרי היא בסופו של דבר לטובה, כי כל מה שה' עושה, לטובה הוא עושה. ומדוע לא פשוט לאנשים להאמין שהכל לטובתם? כי לא תמיד מבין האדם איך יכול הדבר להיות לטובתו, כאשר אין גרוע מזה מנקודת מבטו. וזה מפאת שראייתו וחלקית ומצומצמת, ואינו יכול להביט על התמונה הכוללת, שרק על ידה ניתן להבין כי הדבר נעשה לטובתו.

מסופר על יהודי שאיבד את כל משפחתו בשואה, אך הצליח לשרוד לבדו ולהקים מחדש משפחה גדולה! והנה באחת השנים באמצע ליל הסדר, כאשר שרו את הפיוט "מה נשתנה", ניגש אליו לפתע נכדו ושאלו: "סבא! ספר לי מאיפה היו לך כאלו כוחות נפש לעבור את כל הניסיונות ולהקים משפחה מחדש? איך לא נשברת?!"

השיבו הסבא: "דע לך! באמת לא היה לי קל בחיים. אולם פעם הוזמנתי לליל הסדר אצל הרבי הקדוש מבעלז זצ"ל, וכאשר הגיע הרבי לשאלת 'מה נשתנה', הבחין כי בנו הקטן אינו שואל 'מה נשתנה', ולכן הזיז הרבי את הצלחות בשולחן ממקום למקום בכדי לעורר את בנו לשאול, אולם הוא לא שאל... הזיז הרבי את השולחן עצמו למקום אחר, אך גם כעת בנו לא שאל ולא התפלא! פינה את השולחן, וגם זה לא עזר! לבסוף פנה הרבי לבנו ושאלו: 'אתה רואה שאני עושה כל כך הרבה שינויים, ואיך שואל 'מה נשתנה'?!'. השיבו בנו בתמימות טהורה ואמר: 'על אבא - לעולם לא שואלים שאלות!'."

פנה הסב לנכדו ואמר: "לאחר השואה, היו לי הרבה 'שאלות', אבל מאותו ליל הסדר מלווה אותי תשובתו האמיתית של הילד הזך, כי 'על אבא לא שואלים שאלות'... וכל מה שאבא עושה, הכל לטובה! מעשה זה סייע בידי לא לשאול על אבינו שבשמים, כי כל מעשיו הם רק לטובה. האמונה שלי בבורא עולם היא הכח הגדול שיש לי בחיים, ובזכות זה זכיתי להגיע עד הלום!"

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הדלקת נרות **4:22**
מוצאי שבת **5:22**
לית: **5:56**
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַל הַחֵידוּשׁ

שאלה: האם יש איסור על פי ההלכה להתחיל את סעודת שבת (של הבוקר) בצהריים?

תשובה: כבר ביארנו בדין "מצות עונג שבת", כי יש חיוב גמור לענג את השבת באכילה ושתיה. וכמו שנאמר בספר ישעיה (פרק נח) "וקראת לשבת עונג". לפיכך אסור להתענות (לצום) ביום השבת שהרי בכך מתבטלת מצות עונג שבת.

בתלמוד ירושלמי אמרו רבי אחא ורבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינא, אסור להתענות בשבת עד שש שעות. וכן פסקו הרי"ף והרא"ש (בפ"ק דשבת) וכן פסקו הטור ומרן השלחן ערוך (סימן רפ"ח). וכמובן שבכל דינים אלו אין כל חילוק בין אנשים לנשים, כי הכל חייבים במצות עונג שבת.

ולאור האמור, כתב הטורי זהב, שאותן קהילות שהיו נוהגים בהן להתענות בימי שבת עד חצות היום בכדי לבטל גזירות שנגזרו עליהם, לא כדין הם עושים, שהרי על ידי כן מבטלים עונג שבת.

אולם אם יודע אדם, שמסיבה כל שהיא לא יוכל לאכול קודם חצות היום ביום שבת, יזהר לטעום משהו בבוקר, כגון שישתה מים או קפה או תה, ועל ידי כן נמצא שאינו בתענית. וכן כתב הפרי מגדים. וכן צריך לנהוג גם ביום ראש השנה ושמחת תורה, כאשר יודע שלא יספיק לסעוד עד חצות היום. ומכל מקום בימי שבת צריך לסיים את הסעודה די מוקדם, כדי שיוכלו אחר כך לסעוד את הסעודה השלישית.

בימים אלו זמן חצות היום בארץ ישראל הוא בערך כעשרים דקות לפני השעה 12 בצהריים.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש חידושים ופגנים לשולחן השבת

"ויהיו חיי שרה... שני חיי שרה..."

למה כתוב ויהיו חיי שרה ולא כתוב ותחי שרה? המדרש מספר שאברהם אבינו היה בן ארבעים ושמונה, כשהכיר את בורא העולם. שרה אמנו, שהיתה צעירה מאברהם בעשר שנים, היתה בת שלשים ושמונה שנים כשהכירה את הקדוש ברוך הוא והתחילה לעבוד אותו. אם כן, שלושים ושבע שנים – ל"ז שנים ראשונות של שרה שבהם לא עבדה את הבורא, לא נקראות חיים, כי שנים שלא עובדים בהם את השם אינן חיים. לכן התורה אומרת "ויהיו חיי שרה", "ויהיו" – בגימטריא ל"ז. שרה אמנו במשך חייה תקנה גם את שלושים ושבע השנים הראשונות שלה, ולכן גם שנים אלו נחשבות לחיים. (בן איש חי דרשות)

"ויהיו חיי שרה מאה שנה... שני חיי שרה"

שני חיי שרה, כולן שוין לטובה (רש"י) בכל שנה בפרשת חיי שרה, היה רבי יצחק זילבר זצ"ל, רבם של יהודי רוסיה, חוזר על תמיהה גדולה שיש בדברי רש"י, כיצד אפשר לכתוב על חיי שרה אמנו, שכל שנותיה "שנים לטובה" הרי הייתה עקרה עד גיל תשעים שנה, ומלבד זאת סבלה שרה נדודים כל ימי חייה, נלקחה לבית פרעה, לבית אבימלך, וכיצד אפשר לומר כולם שנים לטובה? וביאר על פי מעשה שהיה בישיבת מיר: בישיבת מיר היו שתי טבחיות, שעבדו קודם לכן במטבח של הצבא הרוסי, וכאשר עלו לארץ, התקבלו לעבודה במטבח של ישיבת מיר. מעניין היה לשמוע את שיחתן בעת העבודה. אחת הטבחיות הייתה אומרת כל הזמן, הרבה עבודה קצת כסף, שוב ושוב היתה חוזרת על המשפט שהביע את מרירותה ועוניה, ואילו הטבחית השנייה הייתה חוזרת ואומרת, ברוך ה' זכיתי לעלות לארץ הקודש, ברוסיה הייתי צריכה לקלף תפוזים עבור גויים ריקים ופוחזים, ואילו כאן אני זוכה להאכיל תלמידי חכמים, אילו הייתי יכולה הייתי עושה זאת בחינם. אמר רבי יצחק, שתיהן עשו אותה פעולה, שתיהן עבדו אותה עבודה, זו המתלוננת לא נשארו בידה אלא תלונותיה, ואילו השנייה זכתה בכל מעשה שלה בחיי נצח, ושמחה מילאה את כל חייה. על דרך זה ביאר, כי שרה אמנו הפנימה כל חייה, שכל מה שה' עושה, הכל לטובה, כולל הקשיים, התבוננה כל חייה בזכות שזכתה להיות אשתו של אברהם אבינו, וכך זכתה שכל שנותיה כולן היו שוות לטובה.

"ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה היא"

מפרש רש"י: בין שני אוהבים כמונו "מה היא" – חשובה לכלום. לכאורה קשה – שאל הצדיק רבי חיים מאיר מוויז'ניץ – וכי מאימתי אברהם ועפרון היו אוהבים זה את זה? אלא – תירץ הרבי – יש לפרש את דברי רש"י שכך אמר עפרון לאברהם: שנינו אוהבים, אולם כל אחד מאתנו אוהב דבר אחר, אני אוהב כסף עד שארבע מאות שקל כסף לא נחשב בעיני לכלום, ואילו אתה אוהב מצוות ומוכן לפזר ממון רב כדי לקיימן עד שגם בעיניך ארבע מאות כסף אינם חשובים... נמצא ששנינו איננו מייחסים כל חשיבות לארבע מאות שקל כסף!

אהל המעשה

"אשר לא תקח אשה לבני"

פעם סיפר אחד לרבינו הגרא"מ שך זצ"ל על הצעת שידוך מעולה שהוצעה לבתו. הוא מנה את כל המעלות שיש בחור: למדן גדול, מחדש נפלא, הורים מיוחסים. בעלי ממון וכו'. לדעתו, שידוך טוב מזה כמעט לא ניתן למצוא, ולכן מבקש את ברכתו של הרב שך לשידוך. אמר לו הרב שך: "יש לי שאלה, לאחר שביררת עליו, ואתה יודע את כל המעלות של אותו בחור, האם ביררת שהוא יהיה גם בעל טוב שיש לו מדות טובות? אם הפרט הזה חסר, אין זה שידוך טוב, למרות כל המעלות..." (במחיצתם)

בספר 'מידות והנהגות טובות' מובא סיפור במעלת הכנסת אורחים. מעשה נורא, שסיפר הצדיק הרב אריה לוי. יהודי בשם ר' יוסף שכב בלי הכרה בבית הרפואה 'ביקור חולים' בירושלים. ר' אריה עמד ליד מיטתו, ולפתע פתאום פקח החולה את עיניו. הוא ראה את רבי אריה, ואמר לו בהתרגשות: "ר' אריה, אני חוזר עכשיו מבית דין של מעלה. בשמים היה דיון בענייני האם להשאירני למעלה או לאפשר לי לחזור לעולם הזה. לאחר דין ודברים החליטו בית הדין להחזירני לעולם הזה כדי לאפשר לי הזדמנות נוספת לתקן את מעשיי. לאחר פסק הדין לא ידעתי את הדרך, שבה עלי ללכת כדי לחזור לעולם הזה". "לפתע אני שומע מישהו הקורא לכיווני 'יוסף', אני מסתכל ורואה על ההר אחד יושב וקורא לי. ניגשתי אליו, והוא אמר לי: 'אתה מכיר אותי? אתה זוכר אותי?' התבוננתי בפניו ארוכות, אולם לא זכרתי אותו, ולכן אמרתי 'לא'. אמר לי: 'אני אזכיר לך, מהיכן אני מכיר אותך. המנהג בערי ובכפרי אירופה שבליל שבת היו מגיעים עניים רבים בכל עיר וכפר, שלא היה להם מקום לאכול בשבת. בסוף התפילה לפני תפילת 'עלינו לשבח', היו כל העניים נעמדים על יד הדלת, ובגמר התפילה כל אחד מהמתפללים הקבועים, המתגוררים שם, היה לוקח איתו עני אורח, כדי שיוכל הלה לסעוד על שולחנו. באותה השבת היו עניים רבים, ואני עמדתי ביניהם. הייתי אדם גדול ושמן. כולם הסתכלו עליי, אולם העדיפו לקחת מישהו אחר, וזאת מחשש שאוכל יתר על המידה. בסופו של דבר נשארתי לבד בבית הכנסת, ואף אחד לא רצה לקחת אותי. באותה שבת אתה ואבא שלך הייתם האחרונים שעזבו את בית הכנסת, אביך הסתכל עליי ואמר: 'יוסף בוא, אנחנו לא לוקחים אותי, ועזבתם את בית הכנסת. אני פרצתי בבכי, שכן לא היה מי שיארח אותי. לאחר כעשר דקות חזרת, ואז שאלתי אותך: 'מה קרה? מדוע חזרת?'. ואתה אמרת, שכשהלכת לביתך, אמרת להוריך: 'איך אנחנו יכולים לאכול, אם יש יהודי, שאין לו מה לאכול? איפה הרחמנות? איך אנחנו יכולים לעזוב מישהו, שאין לו מה לאכול בשבת קודש?' ובכית. "אביך לבסוף אמר: 'טוב, תקרא לוי'. חזרת והבאת אותי, והייתי אצלכם בשבת. אמרתי לך אז, שאני אשלם לך בעד המצווה הזאת. מאז לא נפגשנו כל ימי חיי. עכשיו אני רואה אותך אחרי הרבה שנים, יוסף, מה אני יכול לשלם לך, תגיד לי!" אמרתי לו 'בית הדין שלחו אותי לחזור לעולם העשיה, אך אני לא יודע את הדרך'. הוא הראה לי את הדרך, וכשהלכתי לפי הוראותיו קמתי בבית הרפואה".

(איש לרעהו)

"וישתחו אברהם לפני עם הארץ"

מסופר על ר' יחזקאל לנדא בעל ה"נודע ביהודה", שפעם אחת הלך עם אחד מנכבדי העיר לקבץ נדבות לאיזה צורך חשוב. כשהגיעו לביתו של עשיר ידוע אמר לו מלווהו: לפי דעתי לא כדאי שכת"ר יבזה את עצמו ללכת לאדם קמצן, גס ובור. ענה לו הרב: האדם הריהו בחיר הבריאה ואף על פי כן כשהוא צריך לחלוב את הבהמה הוא כורע ברך לפניו.

לאחד היו שני

בנים חריפים. יום אחד שאל הבכור את אחיו הצעיר:

'מי לדעתך יותר חכם וחריף,

אני או אתה?... האח ענה תשובה מתוחכמת:

'אם אומר שאני יותר חכם - הרי אחשב לגאוותן ואם אומר שאתה יותר חכם אחשב לשקרן - לכן אני מעדיף לא לענות'... אמר הבכור: 'כעת הנך גם גאוותן וגם שקרן'...

'תבכי בלוויה שלי?' שואל הבעל הגוסס את אשתו. 'בטח', עונה האישה, 'אתה הרי יודע שאני בוכה מכל שטות'...

המלמד: "יוסל'ה! מדוע הרבצת לזלמן בהפסקה? יוסל'ה: 'הוא התחיל איתי'. המלמד: 'אז למה לא פנית אלי? יוסל'ה: 'למה?! המלמד יודע להרביץ יותר טוב ממני'...?"

שאלו את הדרשן: "מה ההבדל בין ריין,

ל- "ריין דה ריין"?

פשוט. 'ריין', רק הקהל לא מבין.

'ריין דה ריין', גם הדרשן לא."

קצת האמת

"עד אם דברתי דברי ויאמר דבר ויאמר עבד אברהם אנוכי"

אצל אליעזר מצאנו כשהגיע לביתו של לבן כדי לקחת את רבקה, "ויאמר לא אוכל עד אם דיברתי דברי, ויאמר דבר", "ויאמר עבד אברהם אנוכי" וגו'... נשאלת השאלה, מתחילה כתוב "דברתי דברי" שהוא לשון של דיבורים קשים כגידין, ותיכף אח"כ כתוב "ויאמר", כלומר אמירה רכה. מה קרה? מה התהפך בין רגע מדיבורים קשים כגידיים, עד כדי אמירה רכה? ביאר כ"ק האדמו"ר מספינקא שליט"א, הרי פסוקים אלו נאמרו בשעה שאליעזר גילה שהכניסו לו רעל קטלני בתוך האוכל, כמובן ברגע הראשון הוא נתקף בנחשולי זעם מוצדק על לבן הנבל שזמם בדם קר לרצחו נפש על לא עוול בכפו... כמובן שבאותו רגע עלה בדעתו של אליעזר שברגע שרק יתנו לו לפתוח את הפה, הוא לא ישאר חייב ללבן הרשע, הוא יטיח בו את האמת בדיבורים קשים כגידיים שיסלקו סופית מלבן הכסיל את הרצון לחזור על טעות כזו פעם נוספת... דיבורים כאלו שיקח ללבן הרבה מאוד זמן להתאושש מהם, בעצם הוא רצה להטיח בלבן בדיוק את מה שאנו היינו מטיחים בו ברגע כזה של כעס בלתי נשלט על מי שתכנן לגדוע את פתיל חיינו עבור בצע כסף... אלא שאליעזר הרי לא גדל בין העצים, הוא גדל אצל אברהם אבינו, והרי אצל אברהם אבינו ע"ה, כל דבר היה סיבה להתקשר בקשר יותר אמיץ לבורא עולם, אין חבר שרוצה להרוג, אין נבל שרוצה לרצוח, יש רק בורא עולם שעומד ומחכה לנו ומסמן לנו בכל מיני איתותים דרך כל מיני אנשים... בבית של אברהם אבינו לא היתה שפה של צעקות, לא היה נוסח של דברים קשים כגידין... ולכן ברגע שהתחיל אליעזר לומר "עבד אברהם אנוכי", אופס... פתאום התפוגג כל הכעס... כל הרוח יצא מהבלון... זה לא לבן... זה הרבונו של עולם... עבד אברהם לא משחרר קיטור על ראשו של הסיבה המזדמנת... עבד של אברהם אבינו מפנים את מה שהשם רצה ממנו באותו רגע להפנים... הוא רואה את מי שעומד מאחורי הסיבה... ובכלל, זה לא הוא, זה אתה!!! ואם כן, אין טעם לצעוק, אין טעם להשפיל, אין הגיון לשחרר קיטור... "ויאמר... עבד אברהם אנוכי"... זה מרגיז, זה מדגדג... השכן מלמעלה בנה בלי רשות... ועוד ועוד... בא לנו "לעשות לו כל מה שעולה לנו בראש באותם רגעים מבלי לחשוב פעמיים"... אבל אז, מכה בנו ההכרה, וכי כלום כך למדנו?!... האם זה השכן הגורם? האם זה החבר? הרי זה בורא כל העולמים שמדבר איתנו עכשיו... ובאותו רגע... מילים קשות כגידין מתהפכות לאמירה רכה...

לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

השיעור של הרבנית דניס שרבי תחי' עבר לבית הכנסת "יגדיל תורה" במקלט

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס** שליט"א
כל יום חמישי מיד לאחר מנחה
בביכני"ס **אור אבנר**
רח' **משה דיין** קרית הסביונים **יהוד**
מנחה - בשעה **16:20**

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' **דוד אלעזר 18**
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) 16:20
שיעורי תורה אחרי ערבית

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נגיט ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "יעולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
תפילות בימי חול: שחרית - 7:30
מנחה - 16:15 ערבית - 17:00
שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' ב' ד' - רב בית הכנסת
הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א
יום ג' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ה' - הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' - הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:00
תפילות שבת קודש:
שיר השירים - 16:15 מנחה - 16:30
קבלת שבת - 17:00
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30
מנחה ב' - 16:15 ערבית - 17:20
שיעורי תורה בשבת:
הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00